

Etnobiologen Vagn J. Brøndegaard uppvaktas på sin 90 års dag av sin bibliograf

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien köpte 2003 etnobiologen Vagn J. Brøndegaards stora boksamling och sedan dess har arbetet pågått med att bygga ut, strukturera och tillgängliggöra detta etnobotaniska bibliotek. En hel del arbete har också ägnats åt hans egna texter. Många av hans artiklar är publicerade på akademiens hemsida och en omfattande artikelsamling är under utgivning. Jag har sammanställt Brøndegaards etnobiologiska bibliografi. Som Brøndegaards bibliograf fick jag i juli 2009 uppdraget att åka till Danmark och framföra Akademiens gratulationer på Vagns 90-årsdag.

Efter två timmar på tåget mellan København och Nykøbing Falster blev jag på stationen väl mottagen av dagens 90-årsjubilar – etnobiologen Vagn J. Brøndegaard, hans bror Jørgen Brøndegaard, tidigare lantbrukare och konstnär, och dennes hustru. Vi tillbringade en halvtimmes bilresa med att prata om Danmarks platta landskap och om Vagns födelsedagsfester. Jag fick veta att vi skulle ut till en restaurang vid havet och att familj och vänner – omkring 35 personer – skulle komma för att fira Vagns födelsedag. Denna var uppenbarligen varje år en uppskattad händelse, och jag blev i bilen noga tillfrågad om vad jag tyckte om ål. Väl framme, stannade vi på en liten grusplan och när jag steg ur bilen förstod jag varför Vagn hade valt att fira många födelsedagar här. Framför mig stupade det rätt ner i havet, och utsikten var magnifik.

Vi var lite tidiga och en stund ägnades åt mingel med en mängd människor, alla med olika anknytning till Vagn och som kände honom på olika sätt och från olika tider. Det var syster och bror, brorsbarn, vänner, grannar, kamrater från skola och olika föreningar och så förstås de två bibliotekarierna som arbetar på Nykøbings bibliotek där Vagn än idag tillbringar stor del av sin vakna tid med forskning. Med så mycket folk så hann jag inte prata ordentligt med Vagn före maten. Han gick runt och underhöll gästerna och alla så ut att trivas. Sedan serverades stekt ål med färskpotatis och till detta dracks det förstas danskt fatöl. Alla runt mig kunde berätta historier om hur de lärt känna Vagn och det pratades livligt om hur fantastiskt det nu var att han fyllde 90 år. Själv har jag endast träffat Vagn ett par gånger tidigare, och då vid ganska speciella tillfällen när han varit uppe i Stockholm och arbetat med boksamlingen på Akademien. Nu fick jag höra mer om privatmannen bakom forskningen kring växterna, men passade också på att dela med mig av den Vagn jag genom mitt arbete lärt känna ganska väl – den framstående forskaren och skribenten. Många visste att hans boksamling numera fanns i Sverige, men nu fick jag tillfälle att berätta mer om vad hans insatser lett till i Sverige – där han länge varit och är starkt uppskattad - i form av hedersdoktorat vid Sveriges Lantbruksuniversitet, bokutgivningar, symposier och den bibliografi jag själv håller på att avsluta.

Under ett litet tal fick jag möjlighet att berätta lite om det svenska intresset för Vagns verksamhet, och även lämna över de presenter jag hade med mig. Vagn blev glad för de vinglas med Akademiens logga på - med den grekiska gudinnan Ceres med plog och omgiven av eklöv - och det vin han fick tillsammans med glaset. Mest gladde honom nog Akademiens minnesjetong i silver som jag lämnade över som ett bevis på att Akademien anser hans arbete vara synnerligen viktigt för forskningen och för att öka intresset hos en större allmänhet för kunnandet om människors förhållande till växter. Att han kände så förstod jag när jag såg honom iakttä den lilla blå asken med ”medaljen”, som sen passerade runt bland alla gäster och som många så uppskattade ord om.

Jag lämnade även över ett par exemplar av en preliminär version av bibliografin till Vagn. Trots att detta var en ofullständig kopia så fick jag önskan om att skicka ner ytterligare ett exemplar till Vagns syster Meta Nielsen. Detta gjorde jag gärna. Några dagar senare fick jag ett vänligt brev med några fina små berättelser om Vagn, t.ex. när han var sju år gammal och började samla och pressa blommor i häften av omslagspapper som mamman gjort till honom. Eller när han var 13 år och planterade blommor som han syster fick ta med sig till skolan och visa upp på naturtimmen – den som hade med sig flest blommor vann, och alla kan ju gissa att Meta fick god hjälp av sin bror.

Jag hoppas att jag med mitt besök visade, både för Vagn och för hans familj och vänner, att han är väl ihågkommen för sina bidrag till den etnobotaniska forskningen, att vi ser hans forskning och författarskap som viktiga och givande för många människor. Personligen uppskattade jag att få lära känna nya sidor hos Vagn, men det viktiga var att Akademien med mitt besök kunde få visa sin uppskattning och respekt för denne 90-årige man och hans livsverk.

Sigrid Ljunggren